

Rinze Ijbema – Oosterkerk

1. **[1]** ‘God is met ons.’

[2] Over de doop is al zoveel gezegd, dat het moeilijk is om er nog iets nieuws aan toe te voegen. Ik kan me ook voorstellen dat het je nieuwsgierigheid niet prikkelt als je Zondag 26 op het rooster ziet staan. Ik kan proberen daarop te reageren met een nog dieper gravende visie op de doop of met nog creatievere uitbreidingen aan wat er al over de doop gezegd is. Maar juist bij zoiets bekends als de doop houdt dat gewoon een keer op. Dus wat doen we? Zal ik je naar huis sturen met als huiswerk: lees de Catechismus er maar op na, bekijk de Bijbelteksten die erbij staan? Ja, eigenlijk wil ik je dat huiswerk wel meegeven, als je een kwartiertje over hebt in de komende week. Maar ik stuur je liever naar de Heer Jezus dan naar huis, om zo te zeggen.

[3] In het bekende slot van Matteüs vertelt de Heer nog één keer wie Hij is: God met ons. Dat had, vertelt Matteüs in het begin van zijn verhaal, een engel van de Heer al verteld aan Jozef, de man van Jezus’ moeder. ‘De maagd zal zwanger zijn en een zoon baren, en men zal hem de naam Immanuël geven,’ wat in onze taal betekent ‘God met ons.’ En wanneer zijn verhaal op aarde aan z’n eind komt trekt Jezus die titel, die omschrijving naar zich toe. Aan Hem kun je zien dát het waar is en hóe het waar is. God is met ons.

[4] O ja? Maar waar was Hij dan toen... Heb je veel tijd nodig om de stilte in te vullen? Voor veel gelovigen en voor veel ongelovigen is het juist de vraag: waar is Hij dan? En je twijfelt. Het valt op dat er van twijfel ook sprake is bij de leerlingen, die Jezus ontmoetten op de berg van de Bergrede, in Galilea. ‘De elf leerlingen gingen naar Galilea, naar de berg waar Jezus hen had onderricht, en toen ze hem zagen bewezen ze hem eer, al twijfelden enkelen nog.’ Twijfel dus, en al ga ik niet doen alsof jouw vragen en die van hun automatisch dezelfde zijn, het lijkt me goed om ze eens naast elkaar te zetten.

[5] Het ligt het meest voor de hand om hun twijfel als volgt te omschrijven: ‘Is *God* met ons?’ Dat was de hele tijd het hele punt geweest. Jezus was met hen en zij waren met Jezus, maar wie was Hij? Toen ging Hij mensen genezen en stormen beëindigen en doden opwekken en, het sterkste verhaal, zonden vergeven en als je Hem in de ogen keek, dan zag je een eerlijkheid en een liefde waar je tegelijk bang voor was en diep naar verlangde. Dat alles had de leerlingen allemaal langzaam tot de overtuiging gebracht dat, hoe zal ik het zeggen... Kijk, normaal gesproken was het pure godslastering wanneer je als Jood een mens als God behandelde. Maar bij Hem, deze mens, was het

godslastering als je Hem als mens behandelde. Geloof me, dat gaan geloven was een intens en zwaar proces.

Toen ging Hij dood. Dus? Dus was niet alleen Jezus niet meer met hen, maar met terugwerkende kracht was Hij ook niet meer God met ons. Een gekruisigde God, dat is vloeken in de kerk. Maar drie dagen later: weer die ogen, weer die blik, Jezus leeft weer. Als ik net als de leerlingen mijn hart aan Jezus had verloren, maar Hem dan was kwijtgeraakt aan de het kruis, dan was die teleurstelling en de angst dat het weer fout zou gaan en het accepteren dat de dood van Gods zoon de weg van God is, dat alles zou het me onmogelijk hebben gemaakt om in één keer de werkelijkheid te omarmen: GóD is met ons. Dus: enkelen twijfelden nog.

[6] Terug naar ons. Ik vroeg je voor je zelf in te vullen: Waar was God toen...? Ik weet niet wat je hebt ingevuld en je hoeft het ook niet te delen. Maar het kan zijn dat jouw twijfel toch wel lijkt op de aarzeling van enkele van de leerlingen. Die leerlingen zeiden: het bestaat niet dat God aanwezig is op Golgotha; zo is God niet. Jij zegt: het bestaat niet dat God aanwezig is als ...; want zo is God niet. En wat zegt God? Joh, Ik kom in hoeken en gaten, Ik kan dieper reiken en verder gaan, dat weet je nog niet half. Ik kan achter de poorten van de dood kijken en levend terugkomen. Als Ik zeg dat Ik met jullie ben, wil je Mij dan heel serieus nemen?

Op dat moment van bijna-afscheid in Matteüs waren de leerlingen naar de berg van de Bergrede gegaan op het bevel van hun Heer om Hem weer te ontmoeten. De twijfel van die enkele leerling had die leerlingen niet tegengehouden. Tegelijk, twijfel of niet, houden ze eerbiedig wat afstand: ze weten dat Hij claimt dat Hij het is, God met ons. Hier is de reactie van je Heiland, betwijfeld of niet: Hij gaat naar ze toe en spreekt ze aan. Hun aarzeling was: Hoe kunt U, Heer Jezus, God met ons zijn? Jouw aarzeling, mijn aarzeling kan zijn: Hoe bent U God met ons, wanneer wij het niet zien? Ik nodig je uit om de leerlingen van toen te volgen: bewijs Hem eer – en blijf luisteren.

2. **[7]** GóD is met ons.

[8] 'Jezus kwam op hen toe en zei: 'Mij is alle macht gegeven in de hemel en op de aarde.' Dat het Hem gegeven was, is niet iets van de laatste dagen. Herinner je je nog hoe Hij water veranderde in wijn, op een bruiloft in Kana? Dat is nog eens wat anders dan water in bloed veranderen, zoals God vroeger eens gedaan had om Egypte te straffen. Het lijkt wel of het jubeljaar is aangebroken. Want kijk, waar Jezus gaat genezen mensen, staan doden op, worden zonden

kwijtgeladen. Wie kan zonden vergeven dan God alleen? Wat toen gold geldt vandaag nog: je hoeft niet te erkennen dat Jezus de zoon van God is. Maar je kunt niet ontkennen dat Hij van zichzelf zegt dat Hij het is. Góð met ons.

[9] Bij zijn laatste woorden volgens Matteüs windt Christus er geen doekjes om. 'Mij is alle macht gegeven in de hemel en op de aarde.' Er zijn Bijbelgeleerden die hebben gezocht naar parallellen in de cultuur van toen. Is dit een vaste formule wanneer een vorst de troon bestijgt? Is dit een echo van de manier waarop vazalverbanden werden gesloten? Je kunt die zoektocht ook omdraaien: alles wat er aan recht en macht bestaat, vindt hier zijn oorsprong. Er komt een dag dat iedereen die ooit ergens gezag of recht heeft gehad of gedaan, de vraag gesteld krijgt: paste jij, paste jouw gezag, jouw eerlijkheid, paste dat bij Jezus? Want wat daarbuiten valt klopt niet. Christus kopieert geen menselijke verhoudingen. Hij is het model en de norm en het kader van alle verbanden waarin jij leeft.

[10] Alle macht: eerst even over die macht in de hemel. Natuurlijk is in Europa al ongeveer twee of drie eeuwen lang langzaam het dak van het stadion aan het sluiten. Ik bedoel: ooit vond iedereen het normaal over de hemel en de aarde te spreken, en dat ze allebei even echt waren. Inmiddels wordt heel veel wat vroeger aan hogere machten werd toegeschreven gezien als iets wat gewoon op aarde thuishoort. Bijvoorbeeld: onweer als explosie in plaats van het gehamer van de goden. Bijvoorbeeld: goochelen als vingervlugheid in plaats van een pact met de duivel. Aan die voorbeelden kun je zien dat het niet zo erg is dat veel aardse dingen niet meer als 'goddelijk' worden gezien. Maar wat voor hemel houd je dan over?

[11] Een hemel vol troost. Dat wil zeggen, als je blijft geloven en je er *niet* voor afsluit. Want deze wereld die ons tegelijk onze mooiste momenten en onze gruwelijkste pijn kan geven is niet de enige. Op zich zou dan nog die andere, diepere wereld een wereld van nog diepere pijn kunnen zijn... als niet Jezus ook daar Heer zou zijn. Maar Hij heeft alle macht gekregen. Je kunt dan denken aan de Vader die de Zoon het recht van regeren geeft. Maar dan mag je het ook zo zien: zo laat God zien dat dit is hoe Hij wil dat we Hem kennen. Als God naar buiten komt, zie je Christus. Zo'n God wil Hij zijn. Niks anders. Niemand anders.

[12] En Hij heeft alle macht in de hemel en op de aarde. Ook op de aarde? Ook op de aarde. Kun je dat zien? Nee, niet altijd. Kun je het geloven, dan? Zelfs dat is soms moeilijk, voor jou, voor mij. Maar we weten wat onze Heer dan zegt: 'Ik ben God. Inderdaad, alle macht. En Ik ben met jullie.'

3. **[13]** God is *met ons*.

[14] En dan: de doop. 'Ga dus op weg en maak alle volken tot mijn leerlingen, door hen te dopen in de naam van de Vader en de Zoon en de heilige Geest, en hun te leren dat ze zich moeten houden aan alles wat ik jullie heb opgedragen.' Ja, wacht even, dat gaat dus niet allereerst over de doop, **[15]** maar over leerlingen maken. Maak leerlingen: ga, doop en leer. Dus eerst: leerling. Wil jij dat zijn, zijn leerling? Waar teken je dan voor? Laten we die bekende Bergrede als model nemen. Mensen komen en masse op de Heiland af. Hij heeft iets te vertellen wat je wereld openbreekt: dit wil je weten, hier wil je niet achterblijven. Ik kan me voorstellen dat er als je al vijftig jaar preken hebt gehoord iets van gewenning optreedt. En er is meer dan preken wat juist een laag tussen jou en de stem van je Herder kan vormen. Zoveel meer. Maar blijf jij alsjeblieft open voor de wondermooie, wonderlijk diepe, ontstellend confronterende stem van je Heer. Leerling zijn is: je losmaken van wat je deze dag overkomt en knielen en je volle aandacht richten op Hem.

[16] En dan komt Hij op jou af. Hij verbindt God aan jouw leven. Hij leert je zien dat wat je deze dag overkomt allemaal aan God verbonden kan worden. Ik noemde al het model van de bergrede. Nou, luister maar mee: 'Gelukkig wie nederig van hart zijn, want voor hen is het koninkrijk van de hemel.' Nederig van hart is een houding die je alleen kunt bewijzen dat je hem hebt in de praktijk van alledag. En zelfs dan: als je iets wilt bewijzen, ben je niet echt nederig. Dus jij, leerling van de Heer, hoort van zijn kijk op het leven, en je kunt meteen gaan oefenen in de praktijk. En dan, zegt Jezus, krijg je de hemel cadeau, 'want voor hen is het koninkrijk van de hemel.' In de verre toekomst zeker? Misschien. Of nu, natuurlijk. Dat kan ook. Leerling van Jezus: naar Hem toe om te luisteren, en dan terug je leven in met Hem erbij. Hij blijft niet op een afstand, geloven is geen theorie. In onze Meester is God echt *met ons*.

[17] En daar hoort de doop bij. Bij leerling worden. Matteüs zegt dat Jezus zegt: 'Doopt hen in de naam van de Vader en de Zoon en de heilige Geest.' De kerk doopte eerst alleen in de naam van Jezus. Geen wonder. Het is door verbondenheid aan de Heer dat we verbonden raken met de Vader van alle eeuwen en met de Geest van het leven. Dieper dan door de doop kan de band niet worden. God is met ons. Je eerste geboorte luidt een leven van tachtig jaar in. Zonder God houdt het dan op. Je tweede geboorte (zie de doop, bloed wordt water) verbindt je voor eeuwig aan God. Jou, mij, ons. God is met ons.

4. **[18]** Nog één variant: God *gaat* met ons.

[19] ‘Ga dus op weg,’ zegt de Heer. Wat je moet weten is dat Hij je hier niet de opdracht geeft om kilometers te gaan maken. Het kan wel, het kan het gevolg zijn van zijn opdracht dat je verre reizen maakt. Maar de stap die die leerlingen van toen moesten zetten was de stap van Joden naar heidenen. Ik weet, dat vind jij helemaal logisch: natuurlijk moesten ze dat. Maar dat was voor hen een grote stap: niet langer hoeven mensen uit de volken Jood te worden om bij God te horen, ze moeten leerling van Jezus worden – om bij God te horen. Dat was de weg die de leerlingen van toen moesten gaan.

[20] Vandaag kan die weg voor leerlingen van nu best veel korter zijn, de weg naar nieuwe leerlingen. Dat is wel lastig, natuurlijk. Het is nu eenmaal gemakkelijker om één gezin tienduizend kilometer verderop te sturen, dan dat iedereen binnen een straal van honderd meter aan de slag gaat. Ik zeg dit niet om negatief te doen. Dit is gewoon wat ik zelf in de praktijk merk. En de positieve kant is, dat we onszelf alert houden: hoe kunnen jij en ik nou zorgen dat er nieuwe leerlingen bijkomen? Misschien helpt dit: jij bent gedoopt, jij hoort bij God. Maar ook jij bent nog steeds een leerling. Eigenlijk is er maar één Meester, Jezus van Nazareth. En Hij bereikt nieuwe leerlingen door mensen die zelf nog steeds leerling zijn. Als de bergrede jou in de botten is gaan zitten, wie weet wat voor weerklank je leven dan oproept. Alles wat een leerling hoeft te doen is dichtbij de Heer te blijven. Hij gaat met je mee.

[21] ‘Houd dit voor ogen: ik ben met jullie, alle dagen, tot aan de voltooiing van deze wereld.’

Amen.